

Tartu linna vastused kliimakogu ettepanekutele

Käesolev eelarveperiood 2022-2025

Ettepaneku sisu	Märge arvestamise kohta	Selgitus/vastus/kommentaar	Elluviimine	Peamine vastutaja
<p>Ettepanek 2: Teadlikult luua ilmastikuga arvestavam linnaruum: rohemüürid saaste, tuule ja müra takistamiseks; asfaldi asemel maksimaalselt vett läbi laskvad teekattematerjalid; uutes projektides ja rekonstruktsioonides kasutada minimaalselt asfaldi kui pinnakatet. (toetus: 96%)</p> <p>Selgitus: Et vesi saaks imbuda; kas kuuma eest varjuda, vihma eest vari; teedematerjal nii, et need oleksid vett läbilaskvad. Lisaks rohkem rohelist, mis on tervislik ja kaitseb. Toetab ka kliimamuutustega kohanemise, säilienõtkuse ja elurikkuse eesmäärke, kui kasutada haljastuslahendusi kõvakatete asemel.</p>	arvestatud	Kliimamuutustega arvestavad lahendused peavad enamasti leidma ruumi kas olemasolevate lahenduste või aegunud mõttemallide arvelt. See eeldab järjepidevat sõnumite edastamist, kordamist, kannatlikkust, ent positiivsed muutused juba toimuvad. Linna planeerimisel ja arendamisel lähtutakse edaspidi äsja valminud tervisliku tänava juhendist, mis lähtub sellest, et kõik linnatänavad peavad toetama inimese ja looduse head tervist ja seisukorda.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO
<p>Ettepanek 3: Asendada olemasolev liigne kõvakate haljastusega. (toetus: 84,4%)</p> <p>Selgitus: Puudutab peaaesjalikult alasid, kus asfaltkate on väga ulatuslik ning oleks vaja rohelist selle tasakaalustamiseks (ning asfaldaladega kaasnevate ohtude vähendamiseks. Kastani-Võru ristmik, Sõpruse sild, Lõunakeskuse parkla, Avaturu piirkond, Ropka, Fortuuna tänava parkla ja "roheala" Võidu silla otsas, Näituse tn juures olev parkla.</p>	arvestatud	Tartu on linnaruumis selliseid asukohti kaardistamas ja lahendusi otsimas. Nähtavate muudatusteni loodame jõuda 2023. aastal. Uute ulatuslike sillutatud alade mõistlike ruumilahenduste tagamiseks koostatakse parkimisalade liigendamise ja haljastamise juhend koos näidistega.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO LMO

<p>Ettepanek 4: Lisada teede äärtesse ja eraldusribadena erikiiruseliste sõidukite eraldamiseks kõrghaljastust ja rohealaid. (toetus: 95,6%)</p> <p>Selgitus: Et tänavaruum oleks inimestele mõnusam ja turvalisem. Et inimesed eelistaksid jalgsi liikumist autoga liikumisele. Kõigil suurematel tänavatel.</p>	arvestatud	Haljastust saab reeglina juurde lisada ja muudatusi teha rekonstrueerimistööde käigus, linn arvestab ettepanekuga vastavalt võimalustele. Edaspidi kasutatakse linna planeerimisel ja arendamisel äsja valminud tervisliku tänava juhendit, mis lähtub sellest, et kõik linnatänavad peavad toetama inimese ja looduse head tervist ja seisukorda.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	LMO, RLO
<p>Ettepanek 7: Suurendada rohekoefitsienti, et tekiks veel meeldivaid parklaid (näiteks nagu Gardest). (toetus: 88,9%)</p>	arvestatud	Linn on erineva kasutusotstarbega aladele määranud erinevad krundi roheväärtuse tasemed. Parklate osas on lisaks sätestatud puude istutamise vajadus. Iga avaliku otstarbega hoone parkla, aga ka kortermaja parkla kavandamisel analüüsib linn projekteerimisstaadiumis olukorda ja seab kohakesksed tingimused parkla haljastamiseks nii puude kui ka põõsastega. Linn mõnab, et selles valdkonnas on olnud puudujääke ja kavandab resolootsemaid samme olukorra parandamiseks. Roheväärtuse meetod on linnal välja töötatud. Pärast seda, kui linn kiidab suunised heaks, tuleb planeerijal/projekteerijal erinevate roheliste elementide kombineerimisel saavutada sihttase, arvestades iga elemendi kaalutud punktisummat olenevalt selle ökoloogilisest tähtsusest, toimivusest, maastikust ja hooldusest. Haljastuse minimaalse osakaalu nõude ja roheväärtuse vastuolu korral rakendatakse välja töötatud roheväärtuse regulatsiooni.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO
<p>Ettepanek 11: Arvestada kõigis linnavalitsuse otsustusprotsessides põhiväärtustega: elurikkus ja jätkusuutlikkus, tervis(likkus), ohutus. (toetus: 98%)</p>	arvestatud osaliselt	Tartu on värskest mõtestanud ja koostanud Tartu linnaruumi visiooni, milles seatud sihid ja tegevused visiooni saavutamiseks lähtuvad nimetatud väärtustest. Linnaruumi arendamisel lähtutakse sellest, et linn oleks jalgsikäidav, inimhõõtmeline, elu- ja melurikas ning targalt korraldatud. Ettepanekus nimetatud põhiväärtusi toetab ka üldplaneering oma ruumilise arengu põhimõtetega ja koostatav linnatänavate standard, mis on aluseks tänavaruumi kujundamisel.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO

<p>Ettepanek 12: Koolitada kõiki Tartu linnavalitsuse ja volikogu liikmeid elurikkuse teemadel, et nad teaksid mis on elurikkus ja oskaksid oma otsustes sellest olulisest väärtusest sisuliselt lähtuda. (toetus: 92%)</p> <p>Selgitus: Ootus on, et Tartu säilitaks olemasolevaid ning tekitaks juurde mitmekesiseid, erinevaid elukooslusi toetavaid suuremaid ja väiksemaid rohealaseid. Tarvis on süsteemsust ja järjepidevust.</p>	arvestatud	Linnavalikogu komisjonides tutvustatakse, millised on praegu kehtivad põhimõtted elurikkusega arvestamisel ja kliimamuutustega kohanemisel ning millised tegevused on tulevikus plaanis (sh ülevaade, milliseid uuringuid on vaja, millised on standarditest tulenevad muutused jm). Lisaks on värske teadmiste ja praktikate osas plaanis kutsuda eksperte komisjonidesse rääkima, korraldada koolitus linnavalitsuse töötajatele üldplaneeringu osas, et tagada selle sisu parem sihipärane elluviimine ning korraldada õppekäike.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	ASO
<p>Ettepanek 14: Iga uue tänavalahenduse projekteerimise käigus tellida ligipäätavuse audit, mis selgitab välja, kas tänav on ligipäätav. (toetus: 91%)</p> <p>Selgitus: Nii motiveerime looma tänavaruumi, mis võimaldab seal liikuda nii eakatel, lastel kui puuetega inimestel.</p>	arvestatud	Tänavaruumi luues arvestatakse selle kasutajatega, kuigi aegade jooksul on käitunud vastavalt ajastu tavadele, nõuetele, soovidele ja võimalustele. Linn pooldab auditi tellimist tänavaruumi kujundades ja otsib vastavad koolitatud ning pädevustunnistusega auditeerijad. Linn töötab selleks välja praktilise juhendi, mida planeerimisel kasutada.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO
<p>Ettepanek 25: Rajada rohkem ülekäiguradu. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Pargi ja Kalevi ristmik, Sõpruse ja Kalevi ristmik, Raatuse tänava uue tervisekeskuse esine, Turu ja Rebase ristmik, Riia rist, Kaubamaja ja Tasku ristmik, Kalevi tänav.</p>	arvestatud osaliselt	Ülekäiguradasid rajatakse järjest juurde. Näiteks on ülekäikude osas parandatud hiljuti olukorda Aida-Kalevi tänava ristmiku piirkonnas. Linn viib kesklinna piirkonnas läbi jalgsiliikumise auditi, mis toob probleemsed kohad tänavatel välja.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO
<p>Ettepanek 28: Teede hooldamisel prioriseerida jalgratta- ja kõnniteid sõiduteede ees. Jalakäija ja jalgrattur tuleb tuua prioriteediks. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Teed pole tihti läbitavad, eriti talvel. Talvel, kui tuleb valida, mida kiiremini puhastada või kuhu ressursi suunata, siis valida kõnniteed. Võtta eeskujuga Rootsi linnadelt. See suurendab jalgsi ja jalgrattaga liikumise aktiivsust ka külmal ajal.</p>	arvestatud osaliselt	Teede läbitavus tagatakse vastavalt hädaolukorra seadusele ja teistele seadusandlikele aktidele. Ennekõike tagatakse ühistranspordi liikumine. Linn tellib uuringu, et kaardistada parimad praktikad arvestades sesoonsust ning leida sobivaimad võimalused jalg- ja jalgrattateede hoolduse parandamiseks. Uuring (valmib eeldatavasti 2023) annab vastuse, millised jalgratta- ja kõnniteed on masinpuhastatavad või millisel moel hooldatavad. Seejärel saab täpsemad tegevused paika panna.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO

<p>Ettepanek 46: Luua koolide ette autovabad tsoonid - peatumis- ja parkimisvaba ruum koolide juures. (toetus: 80%)</p> <p>Selgitus: Vaja on soodustada liikumist ja tervislikke eluviise. Soodustab turvalist liikumist koolide ümber. Kõikide koolide juurde.</p>	arvestatud	Arutame koolide ette autovabade tsoonide loomist linnavalitsuse ja koolide esindajate vahelisel kohtumisel septembris 2022, kus tutvustame Karlova kooli liikuvuse projekti, kus kooli ümbrus kujundati ajutiselt ümber autovabaks. Kohtumisel arutatakse koolijuhtidega, kas ja kus saaks veel sarnaseid muudatusi teha. Protsess toimub tihedas koostöös koolide juhtkondade ja lapsevanemate esindajatega.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO
<p>Ettepanek 59: Luua motiveeritud intervjueerimise ja sõbraliku suhtlemise koolituse kohustus kõikidele ametnikele, bussijuhtidele jne. (toetus: 80%)</p> <p>Selgitus: Et suhtlus muutuks inimlikumaks. Koolitus kõikidele linna esindajatele ja liikuvust mõjutavatele töötajatele.</p>	arvestatud	Ametnike ja töötajate juhendamine sõbraliku suhtlemise ja vähem kantseliitliku keele kasutamiseks toimub pidevalt. Sekretärid ja spetsialistid koolitavad endid selles vallas vastavalt osakonna eelarvelistele võimalustele. Teeme ettepaneku järgmise aasta eelarvesse koolituskulude suurendamiseks, et luua võimalusi MI nõustamismeetodi (nõustamismeetod, mis on suunatud inimeste käitumises positiivsete muutuste esilekutsumisele) õppimiseks meie ametnikele ja töötajatele.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	ASO
<p>Ettepanek 9: Luua juhiseid, kuidas linlased ise saaksid luua sademete korjamise süsteeme ja levitada seda infot linna kanalites ja ajakirjanduse kaudu. (toetus: 82,2%)</p> <p>Selgitus: Kliimakogus osalenute järgi oleks huvi nende järele olemas, lihtsalt tuleks teha teavitustööd. Meede vähendaks majapidamiste veekulu.</p>	arvestatud	Linn kavandab vastavasisulisel kodanikele suunatud juhendmaterjali koostamise Tartu 2024 programmi tegevuste raames.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO
<p>Ettepanek 13: Prioriseerida autoliikluse rahustamist ja kasutada enamatel teedel liikluse rahustamise elemente. (toetus: 85%)</p> <p>Selgitus: Esmajärjekorras seal, kus on tiheasustus ja -liikumine, näiteks koolide ümbrus.</p>	arvestatud	Linn tellib uuringu, mis kaardistab erinevad liikluse rahustamise meetmed ja nende sobivuse. Piirkiiruste uuringu põhjal saab hinnata piirkiiruste erinevaid variante, nende rakendamise võimalusi ja mõju. Eesmärk on uuringute baasil töötada välja kontseptsioon, kus ja millised piirkiirused olema peaksid, konkreetsete tegevuste kavandamine ning nende eluviimine. Kõrgendatud tähelepanu all on praegu koolide ümbrused. Tegeleme koolide ümbruse ohutuse suurendamine ja ümbruse atraktiivsemaks muutmisega, selleks on lähiaastatel ette nähtud ka eelarvelised vahendid.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO

<p>Ettepanek 15: Tagada linnaruumis läbimõeldud ja ühtlaselt jagunenud linnainventar: seljatoega pinke, varjualuseid, prügikaste, joogiveekraanid, (katusega) rattaparklad. (toetus: 100%)</p> <p>Selgitus: Tänav on meie kõigi ühine eluruum. Selle kasutamist muudeks tegevusteks peale sealt läbi liikumise tuleb mitmekesiselt soodustada.</p>	arvestatud	Linn arvestab ettepanekuga ja avalikku ruumi täiendatakse linnainventariga vastavalt linna võimalustele.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	LMO
<p>Ettepanek 18: Lisada erinevatesse linnaosadesse pinke, mis võimaldavad pikki vahemaid kõndides puhata. (toetus: 96%)</p> <p>Selgitus: et vajadusel saaks pikki vahemaid kõndides vahepeal puhata. Jõeäärsed pingid on kõik alati kinni, teistes linnaosades (Veeriku, Karlova jne) on neid vähe.</p>	arvestatud	Linn arvestab ettepanekuga ja lisab pinke juurde piirkondlike elanike igapäevakulgemise tänavatele, et minna poodi, tööle vms ning tänavanurkadele ja puhkealadele majadevahelistel väikestel rohealadel, mis on atraktiivsed kogunemispaidad just kohalikele, piirkondlikele elanikele. Olemasolevad pingid linnaruumis on kaardistatud linna Geohubis: https://geohub.tartulv.ee/datasets/Tartu::pingid/explore?location=58.375584%2C26.737453%2C13.57 Linn arutab võimalust, et linnakodanik saaks rakenduse kaudu esitada oma ettepaneku pingi asukoha kohta.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	LMO, RLO
<p>Ettepanek 19: Kujundada bussipeatused meeldivaks ootekohaks, kasutades elurikkust toetavaid looduslikke elemente. (toetus: 84%)</p> <p>Selgitus: Liikumisteed, kogunemiskohad, bussipeatused igasse linnaossa.</p>	arvestatud osaliselt	Tihti on tänavaruum peatuses väga piiratud ning täiendava haljastuse lisamiseks ei ole ruumi. Konteinerhaljastuse lisamist linn pigem ei soosi, kuna see lisab taimede kastmise ressursikulu, mis läheks kliimaeesmärkidega vastuollu. Arvestada tuleb ka sellega, et bussipeatuses tehakse väga intensiivset teede talihoolust soolaga ning vallitatakse lund, mis kitsendab haljastuse liigivalikut. Asukohtades, kus haljastuse lisamine on võimalik, kindlasti arvestame ettepanekuga. Lisaks otsime-katsetame talviseid linnatingimusi taluvaid taimeliike, mida edu korral kasutada laiemalt. Hea näitena võib välja tuua Annelinna gümnaasiumi bussipeatuse Kaunase puiesteel, kus talvise soolatamise tõttu hävinenud haljastus hiljuti asendati ning uus, keerulisi tingimusi taluv haljastus on hästi vastu pidanud.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	LMO
<p>Ettepanek 24: Luua tõstetud ristmikke, et vähendada kiirust ja suurendada ohutust ilma sõidukeid lõhkuvate künnisteta. (toetus: 91%)</p> <p>Selgitus: Vähendab kihutamist ja kiiruse ületamist. Tänavad tunduvad siis turvalisemad ja seal on mõnus kauem aega veeta.</p>	arvestatud	Linn tellib (eelpoolmainitud) uuringu, mille raames kaardistatakse liikluse rahustamise meetmed ja sobivad kohad selleks; kaardistatakse kohad, kus kiirete vahenditega ümbekorraldusi teha, muuta vajadusel tänavaruumi jaotust, et tänavad oleksid turvalisemad ning meeldivamad liikumis- ja viibimiskohad.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, LMO

<p>Ettepanek 36: Täiendada olemasolevat rattaparklate juhendmaterjali lukustatud ja kaetud rattaparklate näidete puhul. Teavitada ühistuid rattaparklate loomise toetusest. (toetus: 91%)</p> <p>Selgitus: Praegune standard ei käsitle seda, kuidas parklaid varguste ja ilmastiku eest kaitsta. Ühistud ei tea, et selline toetus eksisteerib. Kõik ehitusload peaksid olema üle vaadatud ja ühistud teavitatud.</p>	arvestatud	Linn täiendab rattaparklate rajamise juhendmaterjali ja parandab korteriühistutele suunatud teavitustööd rattaparkla rajamiseks ette nähtud toetuste osas. Lisaks arutab linn täiendavalt soovitude andmist rattamajade ja -ruumide rajamiseks uusarenduste puhul. Rattaparkla ehitamiseks toetus korteriühistutele https://www.tartu.ee/rattaparkla-toetus	käesolev eelarveperiood 2022-2025	LMO, ASO
<p>Ettepanek 45: Kaardistada koolides ühised kooliteed. Toetada kooli ja kogukonna ühiseid algatusi. (toetus: 84%)</p> <p>Selgitus: Sõidujagamiskampaaniad ei ole liiga populaarsed, sest inimesed on võõrandunud. Kogukondade põhine peaks olema. Annelinn on liiga suur kogukond. Eesmärk, et samast piirkonnast liikuvad pered võiks omavahel liikumisteid klapitada. Eriti kui tegu rutiinsete, iganädalaste liikumistega nagu koolimine, huviringi jne. Waldorf toimib. Variku, Veeriku, Karlova kogukonnad on aga vanemate omavaheline liiga hästi ei toimi.</p>	arvestatud	Linn pakub välja metoodikakirjelduse laste erinevate aktiivset kooliteed soodustavate algatuste ja süsteemide loomiseks ning aitab teadmiste ja kogemuste jagamisega. Esmane selline arutelu ja infopäev toimub 2022. aasta septembris.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, HO
<p>Ettepanek 49: Propageerida Rohelise Kooli programmi ja Liikuma Kutsuva Kooliga liitumist. Jätkata toimiva süsteemiga, elukestva liiklushariduse propageerimisega. (toetus: 98%)</p> <p>Selgitus: Teadlikkus, jätkusuutlikkus, säästlikkus, elurikkus, tervis, ohutus. Kõikides koolides ja lasteaedades.</p>	arvestatud	Kõik põhikoolid osalevad aktiivselt Liikuma Kutsuva Kooli (LKK) programmis. Linn kutsub ka LKK esindaja rääkima ühisele kohtumisele 2022. aasta septembris. Augustis 2022 kohtuvad Tartu koolid ühisel seminaril. Laiendame kohtumist, et arutada erinevaid kliimakogu ettepanekuid ja jagada infot võimaluste kohta (koostöös LKK, Rohelise Kooli, Kooliratta jt-ga).	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, HO

<p>Ettepanek 50: Seletada lastele liiklust alates lasteaiast; õpetada noortele liikuvuskäitumist (näiteks, kuidas parkida). Õpetada vanematele uusi teadmisi ja praktikaid. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Lapsi õpetatakse, õpetame ka lapsevanemaid, kuidas toetada laste liikluskäitumist. Kogukondades ja koolides, vanemahariduse programmides liikuvust rohkem.</p>	selgitus	Teeme koostööd Transpordiameti ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, et luua tänapäevane ja terviklik koolitussüsteem. Lapsevanemate harimine jääb linna poolt informeerivasse vormi; aktuaalsem on siduda selgitustöö muude kooli puudutavate tegevustega (nt siduda üldise laste aktiivse liikumise kasude esitlusega).	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, HO
<p>Ettepanek 55: Teavitada elanikke eesootavatest hooldus- ja parandustöödest avalikus ruumis. (toetus: 91%)</p> <p>Selgitus: Elanikul peab olema võimalik vaadata avalikust infokanalist, mis seisus parandus- ja hooldustöödega ollakse. Kiire, vahetu, läbipaistev.</p>	arvestatud	Linnavalitsus parandab järjepidevalt teavitustööd ja -viise. Avalikus ruumis toimuvatest töödest antakse regulaarselt teada pressiteadete vahendusel ja kodulehel, kuid vähem on infot selle kohta, mis seisus tööd on. Seda osa tuleb kindlasti parandada. Suurematest teetöödest saadetakse kodudesse otsepostitud. Jooksvate teeparandustööde info ei ole praegu hästi kättesaadav, kuid arendamisel on kaardirakendus, kus saab infot tänavate sulgemiste kohta. Kaardirakendus loodetakse valmis saada 2023. aasta jooksul ja see peaks parandama oluliselt info kättesaadavust remonditööde kohta avalikus ruumis.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO, ASO
<p>Ettepanek 61: Linn ja ka teised ürituse korraldajad jagavad ja kommunikeerivad häid näiteid. (toetus: 84%)</p> <p>Selgitus: Näiteks kohvikupäevadel jalutustiirud.</p>	arvestatud	Linn pöörab rohkem tähelepanu heade näidete kommunikeerimisele ja jagamisele.	käesolev eelarveperiood 2022-2025	RLO

<p>Ettepanek 63: Tellida ligipääsetavuse auditid nii avalikele kui ka erahoonetele, sealhulgas kõnniteedele ning koostada ligipääsetavuse tegevuskava. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Et suurendada ligipääsetavust. puudega; vanemad; lapsega pere. Kas vanurid saavad Annelinna korteris hakkama? Ehitusmääruse järgi tuleb juba täna avaliku kasutuse uusehitiste vastuvõtul arvesse võtta (nr 28 invanõuded, 29.05.2018, Invatualetid ja -parkimiskohad, käsipuud, kaldpinnad, lävepakud, liftid, siseolud jpm). Teha alati määrusele vastavuse audit. Kus: Annelinnas ja tihedates asumites.</p>	arvestatud	<p>Uusehitiste ning võimaluste olemasolul enamasti ka täielike hoonete rekonstrueerimistööde korral arvestatakse liikumispuudega inimeste erivajadustega – mugav pääs hoonesse ning liftiga liikumine korruste vahel, madalad lävepakud, piisavalt laiad uksed jne. Linna enda viimaste aastate praktika kohaselt rajatakse renoveeritavatesse ja uutesse hoonetesse liftid. Samuti tehakse osalisi rekonstrueerimistöid just eesmärgiga parandada erivajadustega inimeste liikumis- ja hoone kasutusvõimalusi – liftide ja inva-WCde ehitamine kooli- ja munitsipaalhoonetesse jm. Erijuhtudel, näiteks kui hoone on ehitismälestis ning rekonstrueerimistööd seotud piirangutega või hoone ruumiplaani- ning konstruktiivsest eripärast lähtudes, ei ole võimalik alati kas kogu hoones või mõnes hoone osas erivajadustega inimeste nõuetega arvestada.</p> <p>Loomade varjupaiga taristu rekonstrueerimisel kavandame esimest korda rakendada universaalse disaini põhimõtet – lisaks tavapärasele liikumisvõimaluste tagamisele, oleksid erivajadustega inimestele tagatud mugavalt ka kõik muud teenused ning võimalused, mida hoones pakutakse.</p> <p>Linn ei pea ligipääsetavuse auditite tellimist hoonetele reeglina vajalikuks, kuna on teada hoonetes valitsev olukord ning rakendatavad meetmed liikumisvõimaluste parandamiseks. Ligipääsetavuse valdkonnale tuleb süsteemselt ja järjepidevalt läheneda ning linn kaalub ligipääsetavuse tegevuskava koostamist.</p>	käesolev eelarveperiood 2022-2025	LVO
<p>Ettepanek 64: Viia läbi kampaaniaid, mis juhivad tähelepanu ja panevad märkama erinevate sihtgruppide vajadusi. (toetus: 91%)</p> <p>Selgitus: Toetada iseseisvust ja hakkamasaamist. Üritustel teiste sussidesse panemise harjutused (Vabaduse puiestee sai ratastooliga sõita, selliseid sekkumisi rohkem). Kampaaniad - USA näitel koolide juures foorid vilguvad. Saab luua sekkumisi linnapildis, mis aitavad tähelepanu juhtida ka käitumise muutmise kaudu.</p>	arvestatud	<p>Töötame selle nimel, et leida ressursse selliste kampaaniate jaoks. Näiteks on 2022. aasta Autovabaduse puiestee ajal käimas kampaania, kus juhitakse tähelepanu teiste liiklejagruppide (eelkõige jalakäijate, ratturite) märkamisele.</p>	käesolev eelarveperiood 2022-2025	ASO, RLO

<p>Ettepanek 66: Luua parkidesse ja väljakutele õue-koosolekute ja õuesõppe tegemise kohad. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Normaliseerida väljas liikumist ja viibimist; inimesed ei liigu piisavalt värskes õhus. Veeta ka tööaega õues. Näiteks jõe äärde välikoosoleku koht.</p>	arvestatud	<p>Peatumis- ja viibimiskohtade loomine avalikku ruumi on üks lihtsamaid viise õues veedetud aja pikendamiseks ja meeldivamaks muutmiseks. Linlased on huvi tundnud ka suveaia või kõlakoja laadsete kohtumispaikade vastu, kus oleks võimalik iga ilmaga kokku saada, perekondlikke sündmusi tähistada, tantsida, muusikat mängida või kuulata. Ajutisi, suviseid võimalusi pakume Autovabaduse puistee sündmusruumis; kavandamisel on ka püsivamaid lahendusi. Arvestame selle ettepanekuga avaliku ruumi täiendamisel kindlasti.</p>	<p>käesolev eelarveperiood 2022-2025</p>	RLO, LMO
---	------------	---	--	----------

Teostamisel				
<p>Ettepanek 6: Uuendada linna rohealade hooldusjuhendit ja värskendada hooldusvõtteid selliselt, et tugevdada säilienõtkust ja bioloogilist mitmekesisust. (toetus: 95,6%)</p> <p>Selgitus: ERMi haljasala näitel hooldada aktiivselt kasutatavaid rohealasisid targemalt, kõikjal linnas.</p>	arvestatud	<p>Haljasalade hooldusvõtteid ja -intensiivsust korrigeeritakse jooksvalt. Samm-sammult lisandub kohti, mida kas niidetakse vähem või kus lehed jäetakse riisumata. Muudatuste elluviimisel on oluline roll ka teavitustööl, et linlased ja meie külalised mõistaksid väiksema hooldusintensiivsuse olulisust. Üks headest teavitusnäidetest on Tartu 2024 kultuuripealinna aasta programmi kuuluv "Kureeritud elurikkuse" projekt, millega tuuakse erinevate uuenduste ja hooldusvõtete näited kesklinna parkidesse. Lisaks juba koostatud Toomemäe pargi ja Tähtvere dendropargi hoolduskavale, jätkatakse rohealade analüüsi ja kavade koostamist, et anda hooldus- ja arendustööde tegemiseks olulised suunised.</p>	tegemisel	RLO, LMO
<p>Ettepanek 20: Tzoneerida tänavaruum selgemalt eri liiklejate suunamiseks ja ära mahutamiseks: jalgsi ja jalgrattaga liikumiseks eraldi rajad, ristumiskohad turvaliselt lahendada, praegused segakergliiklusteed eraldada, laiematele sõiduradadele eraldada ruumi eraldi jalgrattateedeks. (toetus: 98%)</p> <p>Selgitus: Et kõik liiklejad tunneksid end turvaliselt, et inimesed saaksid parema turvatundega eelistada kõndimist või jalgratast. Ülelinnaline, eeskujuks Vaksali tn.</p>	arvestatud	<p>Linna tellimusel on valminud juhendmaterjal "Tervislik tänav Tartus", mis pakub välja meetodika ja sellele toetuvad selged suunised tänavaruumi selgemaks ja meeldivamaks muutmiseks. Juhendmaterjali baasil saab hinnata kõiki linnatänavaid; teemad ja möödikud toovad välja iga tänava tugevused ja nõrkused, mida edasiste ümberkorralduste käigus arvesse saab võtta, et parima tulemuse poole püüelda. Linn asub juhendit rakendama. Linn tellib uuringu, mis kaardistab liikluse rahustamise meetmed ja sobivad kohad selleks; ühtlasi saab kaardistada kohad, kus sõiduteest kiirete vahenditega tänavaruumi eraldada.</p>	tegemisel	RLO, LMO

<p>Ettepanek 26: Muuta äärekivid kõikjal ristmikel madalaks. (toetus: 100%)</p> <p>Selgitus: Seostub liikumispuuetega inimestele mugava ja ohutu linnaruumi loomisega. Vajab täpsustamist vajaduspuudega inimeste esindajatega.</p>	arvestatud	<p>Uutes projektides jälgitakse, et ristumistel oleksid äärekivid madalad ja ka olemasolevatel tänavatel teeb linn järjepidevalt tänavate ristumiskohtades äärekivid madalamaks.</p>	tegemisel	RLO, LMO
<p>Ettepanek 51: Luua linnavalitsuse osakondade ühine visioon kodanike kaasamiseks liikuvuse ja linnaruumi arendamisse. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Et kodanikud tunneksid, et neid kuulatakse.</p>	arvestatud	<p>Head näited linlaste kaasamisel linnaruumi arendamisse on kindlasti juba kümme aastat toimunud kaasav eelarve ning 2022. aastal alguse saanud kliimakogu ja linnaruumi häkaton. Samuti on oluline kaasamisvahend ka 2022. aastal valminud uus ruumiandmete portaal geoHUB https://geohub.tartulv.ee, mida saab kasutada erinevate kaasamisalgatuste ja kogukondlike ettevõtmiste puhul. Kuna 2023. aastal on kavas uuendada linna kaasamiskava, siis võetakse ettepanekus nimetatud ühise visiooni loomine samuti fookusesse.</p>	tegemisel	ASO
<p>Ettepanek 1: Prioriseerida olemasolevate rohealade ja kõrghaljastuse säilitamist, näiteks Sanatooriumi park, Ihaste, Tartu kesklinna pargid. (toetus: 91%)</p>	arvestatud osaliselt	<p>Linn lähtub eelkõige üldplaneeringust, kus on määratud maakasutus- ja ehitustingimustega need krundid, kus saab kaaluda hoonestamist. Enamus parke jääb Tartus ikka parkideks. Küll aga tegeleb linnavalitsus järjepidevalt olemasolevate parkide ja haljasalade liigirikkuuse tõstmisega. Linnakeskkonnas on oluline luua ja hoida ruumilist mitmekesisust – ehitatud keskkond tuleb haljastusega tasakaalus hoida. Niisamuti on oluline, et rohealad omakorda oleksid mitmekesised: et oleks nii iidseid puid kui istutataks uusi; et oleks rikkalikkust, aga ka meile omaseid kooslusi; et oleks ulatuslikumaid puhkemetsi ja pisikesi taskuparke. Olemasolevaid väärtusi hoitakse nägunii; selle kõrval on tähtis toetada päriselt toimivate linnaökosüsteemide toimimist, et pargid ei muutuks ega jääks puupõldudeks. Selleks suunatakse iga pargi arengut nii igapäevase hooldusega kui tasapisi täiendamise. Hooldusviisid ja -võtted toetavad kliimaeesmärkide poole liikumist: niidame vähem, riisume vähem, haldame alustaimestiku valgustingimusi, loome elupaiku. Linn on aastaid omandanud metsade säilitamiseks planeeringuliste kokkulepetega kinnistuid, tagastatud metsamaid, mis on jäetud puhkemetsadeks ja eeldatavasti jätkab suure puhkeväärtusega metsade omandamist ka edaspidi.</p>	tegemisel	RLO, LMO

<p>Ettepanek 8: Luua toidusalusid ehk avatud viljapuu-aedu ja toetada maheaedade rajamist. (toetus: 84,4%)</p> <p>Selgitus: Et tugevdada säilienõtkust, bioloogilist mitmekesisust ja luua sidusamaid kogukondi.</p>	arvestatud osaliselt	<p>Linna üldplaneeringuga on antud võimalus linnaaiandusmaade arendamiseks lisaks Jaamamõisa linnaosale ka Annelinnas, Ränilinnas, Ilmatsalu alevikus ja Vorbuse küla keskuses.</p> <p>Toidu kasvatamise temaatika on võetud südameasjaks ka kultuuripealinna põhiprogrammis, kus arendusprojekt "Kasvades oma toiduga" kaasab huvilisi lastest eakateni, tutvustades erinevaid võimalusi ja töövõtteid.</p> <p>Tartu Maheaed MTÜ-I ja Emajõe Aed MTÜ-I on plaanis toidusalusid luua ja linn toetab seda tegevust.</p>	tegemisel	RLO
<p>Ettepanek 16: Pöörata oluliselt rohkem tähelepanu mitmekesiste tegevuste toetamisele tänavatel, parkides ja koolihoovides, võimaldades aktiivset ja mugavat viibimist linnaruumis kõikidele eagrupidale. (toetus: 98%)</p> <p>Selgitus: Tegevused, millele mõeldes keskkonda luua, on mängimine (ka eakad mängivad!), õppimine, liikumine, trenni tegemine, söömine, suhtlemine, töötamine, puhkamine. Keskkonda luues kasutada looduslikke elemente – näiteks vanad maha langenud puud, vesi -, mis toetaksid elurikkust. Kõik mänguväljakud ei pea olema formaalsed - on ka vähem nõudlikke ja odavamaid elemente, mis lapsi mängule kutsuvad - paar kändu turnimiseks, lombid, liiv jne. Elementaarsed objektid oleks pingid ja tualetid.</p>	arvestatud	<p>Linnaruumi kvaliteeti ja funktsionaalsust on järjest parem tõsta ning suurendada, sest linnal on rohkelt häid professionaalseid partnereid – arhitekte, maastikuarhitekte, valgustusdisainereid jt, kellega otsuste tegemisel ja ruumi täiendamisel tihedalt koostööd tehakse.</p>	tegemisel	LMO, RLO
<p>Ettepanek 17: Luua aktiivse tegevuse paiku jõe kallastele igasse linnaosasse, et aktiivse tegevuse võimalus oleks kodule lähemal ja jõe ääres olemas. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Praegu ei ole põhjust inimestel Deltast kaugemale jalutada, sest seal on vähe tõmbepunkte. Kus: Ülejõe, Supilinn, Karlova, Kvissentali, Ihaste.</p>	arvestatud osaliselt	<p>Jõekallaste elavdamine ja jõekalda haljasalade tähtsuse suurendamine on Tartule väga oluline. Järk-järgult täiendatakse jõeäärt väiksemate muudatustega (paadisillad, puhkekohad). Üldiselt eelistab linn aktiivsete tegevuste koondamist kesklinna; linna äärte suunas jääb keskkond pigem looduslikuks, rahuliku puhkuse paigaks.</p>	tegemisel	LMO, RLO

<p>Ettepanek 21: Luua liikumispuuetega inimeste vajadustega arvestav mugav ja ohutu linnaruum - pingid, ülekäigukohad, kontrastsus, sillad jne. (toetus: 97%)</p>	<p>arvestatud</p>	<p>Linn arvestab erivajadustega inimeste, eelkõige liikumispuudest tingitud nõuetega. Objektid peavad olema mugavalt ligipääsetavad ratastooli või rulaatorit või liikumiskeppi kasutavatele inimestele – astmeteta liikumised, sujuv pääs hoonesse. Erijuhtudel, kui objekte hakkavad kasutama ka nägemispuudega, dementsussündroomiga vm erivajadusega inimesed, rakendatakse lisaks nendest erivajadustest tingitud nõudeid – kontrastsed piirded, märgistused käiguteedel vms. Alati ei võimalda linnaruum liikumispuuetega inimeste vajadustega arvestada, näiteks võib ära märkida Vanemuise tänava või Jakobi tänava tõusu, kus reljeef ei võimalda kõiki tingimusi täita. Lisaks piirnevad linna poolt korraldatavad tööd enamasti munitsipaalomandis olevate kinnistutega ja harvemini sisaldab tööde maht objektiga piirnevat tänavaala, parklat, mänguväljakut vms.</p>	<p>tegemisel</p>	<p>LMO, LVO</p>
<p>Ettepanek 23: Lähtuda linnaruumi planeerimisel kasutajakesksusest ja kasutada selle jaoks disainmõtlemist ning kvalitatiivseid (antropoloogilisi- ja sotsioloogilisi) uurimismeetodeid. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Antropoloogilised uurimismeetodid on sisuliselt koosloome. Need võimaldavad uurida inimesi nende igapäevaelu kontekstis ning vähendada klassikalise kaasamisega seotud konfliktikohti. Pakkuda välja lahendusi, mida inimesed tegelikult ka kasutavad.</p>	<p>arvestatud osaliselt</p>	<p>Tartul on juba kasutusel mitmeid hästi toimivaid kaasamistegevusi (kaasav eelarve, kliimakogu, linnaruumi häkaton jm). Neid protsesse saab kindlasti kaasaegsete meetodite abil paremaks disainida. Tulevaste linnaruumi arenduste juures saame arvestada kaasamismeetodite valikul siinset ettepanekut, samuti käsitleme meetodite valikut 2023. aastal uuendatavas kaasamiskavas.</p>	<p>tegemisel</p>	<p>RLO</p>
<p>Ettepanek 33: Kasutada uute rattateede loomisel ühtset süsteemi, tähistades selgelt erinevate liiklejate teid nii, et nad oleksid nähtavad aastaringelt. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Liikluskeskkond ei ole arusaadav ja loogiline (eriti rattaga ja tõukerattaga liikujate jaoks. Inimesed ei tunne end mugavalt ja turvaliselt. Seega sellist liikumisviisi ka välditakse.</p>	<p>selgitus</p>	<p>Rattateede rajamisel lähtutakse üldplaneeringus toodud põhimõtetest ja tööst "Tartu jalgsi ja rattaga liikumise võrgustikud", mis põhineb parimatel kaasaegsetel teadmistel, kogemustel ja rahvusvahelisel disainipraktikal. Töö valmis ja jõustus eelmisel aastal ning selle rakendamine alles muutub järk-järgult füüsilises linnaruumis nähtavaks.</p>	<p>tegemisel</p>	<p>RLO, LMO</p>

<p>Ettepanek 34: Elamupiirkondadesse ehitada juurde rattaparkimisvõimalusi. (toetus: 96%)</p> <p>Selgitus: Tiheasustusega kortermajade piirkondades on rattaparklaid tihti liiga vähe.</p>	arvestatud	<p>Linn võtab strateegilise suuna ehitada elamupiirkondadesse rattaparkimisvõimalusi juurde. Linn kaalub Tartu linnaruumi häkatoni idee elluviimist ja koostab juhise rattaparkimisvõimaluste tüüplahenduste pakkumiseks. Uute arenduste puhul teeme juhendi sobivateks lahendusteks ja turvalise ning mugava rataste hoiustamise tingimuste kohta.</p> <p>Samal ajal on jõus tänased toetused ja lahendused: korteriühistel on võimalik taotleda rattaparkla ehitamiseks toetust https://www.tartu.ee/rattaparkla-toetus. Täiendame olemasolevat meedet ja juhendmaterjali ning suurendame rahalist toetust. Tõhustame teavitustööd, et kõik ühistud oleksid rattaparklate rajamise toetusest teadlikud. Lisaks otsib linn võimalusi Urban Life Circles projekti raames rattaparkimisvõimaluste parandamiseks elamupiirkondades.</p>	tegemisel	LMO, RLO, ASO
<p>Ettepanek 40: Teha juurde rattaringluse punkte ja tuua kasutusse rohkem jalgrattaid. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Inimestele on siis rohkem alternatiive autodele. See vähendab õhusaastet ja mürataset linnas. Autojuhid on motiveeritud kasutama jalgrattaid, ilma, et peaks muretsema oma jalgratta ostuga kaasneva logistikaga. Märja, Fl, viie tee rist (Aardlas), Kesklinn, Lammi, Maarjamõisa.</p>	arvestatud	<p>Sel aastal lisandub juurde kuus uut rattaringluse parklat. Alustasime 69 parklaga ja suvel saab neid kokku 100. Kõikides ettepanekus nimetatud kohtades on juba parklad. Lisanduvad parklad Kambja valda, Haagele, linnas mõnda kohta ja ka Vahi tööstusparki. Jalgrataste osas on meil plaan osta igal aastal juurde 150 ratast.</p> <p>Projekt oli plaanitud viieks aastaks. Täna oleme juba Kambja vallaga sõlminud lepingu, kus garanteerime, et teenust osutatakse vähemalt aastani 2028. Tartlased on rattaringluse omaks võtnud ja see jätkab oma teekonda ühistranspordina.</p>	tegemisel	LMO
<p>Ettepanek 41: Käivitada ühistranspordi arendamine vastavalt vajadusele: nõudepõhine transport. Ühistransport, millel puudub kindel liin, vaid sõidab selle järgi, kuhu inimesed on transpordi tellinud. Liin võib erineda erinevatel päevadel või nädalatel. (toetus: 80%)</p> <p>Selgitus: Vähendab helikoptervanemlust ja annab rohkem võimalusi linnast väljas või linnaservades elavatele inimestele. Märja, Haage, Ülenurme, Lähte, Luunja, Nõo, Tõrvandi. Erinevad asustatud kohad Tartu lähedal.</p>	selgitus	<p>2021. aastal alustati nõudepõhise transpordi pilootprojektiga Vorbuse piirkonnas. Teenusega jätkatakse ka 2022. aastal. Järgmise sammuna planeeritakse nõudepõhise ühistranspordi rakendamist teistes linna hajaasustusega piirkondades (Ilmatsalu, Rahinge, Rõhu, Haage, Märja). Kavandamisel on nõudepõhise ühistransporditeenuse pilootprojekt isejuhtiva bussiga.</p>	tegemisel	LMO

<p>Ettepanek 43: Viia raskeveokid kesklinnast ja elamupiirkondadest täielikult eemale. (toetus: 84%)</p> <p>Selgitus: Vähendab liikluskoormust linnas, müra- ja õhusaastet, suurendab ohutust.</p>	arvestatud	Kesklinnast ja elamupiirkondadest on tänaseks suureks osas raskeveokite liiklus eemale juhitud. Mõnel pool lähevad raskeveokid veel läbi elamupiirkondade, aga need on piirkonnad, kus pole hetkel alternatiivi. Töötame selle kallal, et linnast väljas alternatiivid tekiks.	tegemisel	LMO
<p>Ettepanek 44: Piirata autoliiklust ja keelata raskeveokid haridusasutuste juures. (toetus: 85%)</p> <p>Selgitus: Haridusasutuste ümbrused on autokesksed ja ebaturvalised. Me tahaks, et linna poolt oleks surve tekitada lastel liikumisharjumust ja vähendada ohtlikku liiklust. Kõik Tartu haridusasutused (sh juhul kui asukohti muudetakse), nt Tartu Tamme Kool.</p>	arvestatud	Arutame autoliikluse piiramist ja raskeveokite keelamist koolijuhtidega 2022. aasta sügisel ning rakendame kiirete vahenditega ja vastavalt kontekstile, vajadusele ning huvile.	tegemisel	LMO, RLO
<p>Ettepanek 47: Vaadata üle ühistranspordi kasutajasõbralikkus, eriti koolide ja haiglate ja teistesse olulistesse kohtadesse pääsemiseks. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Suurendab ühistranspordi kasutust. Kui ühistransport on sage ja turvaline alternatiiv lastele, siis väheneb helikoptervanemlus. Kõikides linnaosades (eriti just linnaosade bussiühendus) ja lähivaldades.</p>	selgitus	Koole ja haiglaid on väga tähelepanelikult silmas peetud liinivõrgu koostamisel, et ühistranspordiga oleks tagatud kiire ja hea ühendus. Probleemseks kohaks on gümnaasiumid, kuhu saavad minna õpilased igast linnaosast ja ka väljapoolt linna. Lähivaldade vaates on koostatud liinivõrgu täiendus, kus Kambja ja Tartu valdadega on koostöö kokku lepitud. Saab olema buss Ülenurmest, mis sõidab läbi Lõunakeskuse kesklinna ja buss Tõrvandist, mis sõidab üle Ringtee ja Turu tänava otse kesklinna. Lisaks liitub Kambja vald kolme rattaringluse parklaga veel sel aastal. Tartu vallaga on kokkulepe, et sõitma hakkab buss alates aastast 2024, mis ühendab Kõrveküla kesklinnaga. Juba järgmisest nädalast hakkab sõitma liin, mis ühendab Vahi tööstusparki Tartuga liiniga nr 9. Tartu vald on juba liitunud kolme rattaringluse parklaga. Tulemas on liinivõrgu sidumine ümbritsevate aladega ja selle käigus analüüsitakse avalikkusele olulised sihtkohad uuesti läbi.	tegemisel	LMO
<p>Ettepanek 48: Koolitada hoolekogu ja vanematekogu säästva transpordi teemal, mh kooliõpilase liikumise jalajälje teadvustamiseks. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Teadlikkuse tõstmine; kogukonna loomine, teema kaudu vanemate teadlikkuse ja ühtsustunde tekitamine. Kõikides koolides.</p>	selgitus	Linn keskendub säästva liikuvuse teemal teadlikkuse tõstmisel lastevanemate üldkoosolekul ja seob koolitamise ning info jagamise huvi muude initsiatiividega. Jätkame koostööd Liikuma Kutsuva Kooli ja Kooliratta algatusega.	tegemisel	RLO, HO

<p>Ettepanek 52: Kasutada paremini olemasolevaid digitaalseid töövahendeid kogukondade ja linnaelanike sisuliseks kaasamiseks. (toetus: 84%)</p> <p>Selgitus: Inimesi ei kaasata liikumise teemadesse proaktiivselt.</p>	arvestatud	<p>Oluline uus kaasamisvahend on 2022. aastal valminud uus ruumiandmete portaal geoHUB https://geohub.tartulv.ee, mida saab kasutada erinevate kaasamisalgatuste ja kogukondlike ettevõtmiste puhul. Linnavalitsus pöörab edaspidi rohkem tähelepanu olemasolevate digitaalsete töövahendite paremaks kasutamiseks, kuid samas ka sisulisele ja proaktiivsemale kaasamisele.</p>	tegemisel	ASO
<p>Ettepanek 53: Otsida koosloomevõimalusi linnaruumis - alates ruumi planeerimisest kuni näiteks talguteni lilleniidu loomisel, et suurendada omanikutunnet. (toetus: 96%)</p> <p>Selgitus: Suurendada hoolivust. Osalet rohkem, hoiad seda rohkem, tunnend, julged minna. Annelinna uus pink - kohalikud saavad kaasa rääkida, millised ja kuhu. Arutleda ja mõjutada otsust. Kogukondades - linnaosa liiga suur kohati võiks tänava või piirkonna kaupa. Toetada ja tunnustada piirkondi ja aedu, haljastust, kus tehakse koos ja ilusti.</p>	selgitus	<p>Füüsilised osalemised ja ettevõtmised linnaruumis on aset leidnud ning saavad edaspidigi toimuma projektipõhiselt (nt Jaamamõisa linnaosas muru külvamine Tartu ülikooli algatusel, Maheaed MTÜga koos „Toomemäe lehed toiduks“ sügislehtede kokkuriisumine jt).</p>	tegemisel	RLO, LMO, ASO
<p>Ettepanek 54: Korraldada koosloome-seminare asumiseltside ja linnaosaseltsidega, et leida lahendusi linnaosas turvatunde suurendamiseks. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Linn ja linnaosa koos teineteist võimendavalt suurendavad turvalisust ja kogukondlikkust. Kõikides linnaosades (18). Nt Karlova selts sai 30 km/h ala.</p>	arvestatud	<p>Linnavalitsuse kohtumised seltsidega on regulaarsed ja koostöö toimiv. Linn kaalub koosloomeseminaride korraldamist vastavalt tõstatavatele teemadele.</p>	tegemisel	RLO, ASO

<p>Ettepanek 56: Vastastikune liiklusharidus: luua simulatsioone, sketše jms, kuidas kogeda teise liikleja rolli. (toetus: 82%)</p> <p>Selgitus: Inimesed ei oska linnaruumis liigelda, liiklusharidus on puudulik. Tartu spordimuuseumis on autojuhi simulaator, kus lapsed saavad autojuhi rolli kogeda. Autojuhile simulaatorid, mida ratturid kogevad. Pimedate näitus. Botaanikaaias ja muudes avalikes kohtades ekraanid, mis juhivad tähelepanu olulistele teemadele. Info selgelt ja sobivas kohas kätte saada.</p>	selgitus	Tulevaste kampaaniate raames pöörame võimalusel rohkem tähelepanu liikluskasvatusele (nt Autovabaduse puiestee jt). Linn saab ettepanekut arutada ka kohtumisel Transpordiametiga.	tegemisel	RLO
<p>Ettepanek 57: Suurendada autokoolis väärtuspõhiselt liikumisreeglite õpetamist läbi empaatiaharjutuste, näiteks vihmase ilmaga jalutamine, tõuksiga sõitmine. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Populariseerida auto alternatiivide kasutamist. Selleks, et liiklus oleks ohutum ja keskkond tervislikum. Kus: lasteaed, kool, autokool, seltsid, asutused, ettevõtted, interneti reklaam, bussi ekraanidel, avaliku teenuse ootesaalides.</p>	selgitus	Linn saab ettepanekut arutada kohtumisel Transpordiametiga.	tegemisel	RLO
<p>Ettepanek 58: Motiveerida inimesi präänikutega: näiteks rattaga sõites kogud kilomeetreid, et saada soodsamalt rattaringlust; bussiga liikudes kogud piletite mahtu, et soodustust saada; kiitvad liiklusmärgid autojuhile rohkemates kohtades; sõbralikkust toetavad sildid; tasuta bussis lasteaialapse saatja. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Muudab liikluskultuuri positiivsemaks. Kus: ühistranspordis, eri peatustes, avalikus ruumis.</p>	arvestatud	Tartu linn ühines projektiga, mille raames soovitakse hankida liikuvusteenuste (MaaS) platvorm, mille baasil oleks võimalik ka välja arendada erinevaid soodustuslahendusi säästvate liikumisviiside kasutajatele. Koos platvormi rakendamisega alustatakse ka võimalike soodustus- ja motivatsioonilahenduste kaardistamist. Kuna tegemist on väga kompleksse temaatikaga, mis avaldab mõju ka linnaelarvele, siis peame neid tegevusi väga põhjalikult planeerima, et saavutaksime ka soovitud tulemused.	tegemisel	RLO, LMO

<p>Ettepanek 60: Lihtsustada inimestel oma koera järelt koristamist - rohkem koerte prügikaste. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Karlova tänavad, Tammelinnas, kohtades, kus täna on rohelust ja ajaveetmise võimalusi, aga koerte prügikaste veel pole.</p>	arvestatud	<p>Linnas on hetkel 37 kohta, kust koeraomanikud saavad tasuta võtta koerte väljaheidete koristamiseks kotte; kaart: https://tartu.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=8b9cf916273b4ce1824361aa0a7222fb Aastas pannakse välja ligi 1 200 000 tuhat kotti. Kotid saab praegu panna kõikidesse linna avalikesse prügikastidesse, mida on u 1300 tk. Linnavaitsusele võib teada anda kohtadest, kuhu võiks neid täiendavalt juurde panna (infotelefon 1789).</p>	tegemisel	LMO
<p>Ettepanek 62: Luua parem teedesidustus eri gruppidele neile oluliste sihtpunktide vahel. Planeerida rattavõrgustik ja sidus turvalise kõnniteede võrgustik oluliste sihtpunktide juurde. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Näiteks perealad ja pargid, huviringid, koolid lastele/peredele mõeldes. Saab iseseisvalt ja turvaliselt liikuda; osad kõnniteed läbimatu - ehitatakse küll ilus park/mänguväljak, aga sinna liikumine on ohtlik ja osades tingimustes läbimatu. Mänguväljakud, koolid, näiteks paremini läbimõeldud Sepa väljakule ligipääs.</p>	arvestatud	<p>Ligipääsetavuse valdkonnale tuleb rohkem tähelepanu pöörata ja linn tegeleb selle temaatikaga strateegilisel tasandil (plaanis on tellida jalgsi liikumise audit, mille aluseks on rattavõrgustiku töö). Ligipääsetavuse parandamine on pidev protsess ja linn on selle suuna eesmärgiks võtnud. Esmajärjekorras lähtutakse olulistest sihtkohtadest, kus kõige rohkem paljude inimeste jaoks kasutust oleks.</p>	tegemisel	RLO, LMO
<p>Ettepanek 65: Luua kõikidele mõeldud viidasüsteem, et inimestel tekiks parem kognitiivne kaart Tartust, et hoomata kauguseid paremini. Tuua füüsilisel kujul viidad ja piktogrammide linnapilti, et eri grupid mõistaks. (toetus: 82%)</p> <p>Selgitus: Aja mõttes, et kui kaugel tegelikult miski on. Tihedamini käidavates kohtades, asutuste ja asukohtade juures.</p>	arvestatud	<p>15 minuti Tartu viidasüsteem on disainitud toimima tervikliku ülelinnalise võrgustikuna, mis seob äärelinna asumid ja sihtkohad mööda liikumistrasse tihedalt kesklinnaga ning motiveerib kasutajaid liikuma mõlemasuunaliselt – nii kesklinnast äärelinna kui äärelinnast kesklinna, pakkudes neile teekonna jooksul põnevaid kõrvalepõikeid ning uudistamisvõimalusi. Kaardipõhist planeerimisviitade süsteemi viiakse järk-järgult ellu, sh hõlmab süsteem ka taktiilseid tähiseid ja piktogramme. 2022. aasta sügisel keskendutakse uute viitade püstitamisel marsruudile Delta keskus-kesklinna-Vaksali sild.</p>	tegemisel	RLO

Vajab lisarahastust või planeerimist

<p>Ettepanek 5: Haljastuse hävitamise asemele luua vastu-istutuskohustus, mis peab silmas elurikkust, rohekoridoride sidusust ja mis pakub nii inimestele kui ka teistele liikidele mõnusat elukeskkonda. (toetus: 93,3%)</p> <p>Selgitus: Et Tartus oleks rohkem rohelust. Alustada saab südalinna pargist.</p>	arvestatud	<p>Linn peab asendusistutuse kohustuse määramist vajalikuks ja asub välja töötama asendusistutuskohustuse rakendamise meetodikat. Üldisemal tasandil on ette nähtud laiendada ja korrastada rohealasiid linna eri piirkondades ning metsade kasutusrežiimi määramine puhkemetsadeks.</p> <p>Kesklinna eelisarendab linn strateegiliselt, selle tihendamist ja keskusfunktsioonide osakaalu ning kvaliteedi tõstmist. Pargiala vähenemine kultuurihoone kavandamisega kompenseeritakse lokaalsel tasandil haljastuse liigirikkuse tõstmisega, mis tagab pargi kasutuse mitmekesisuse ja suurendab ala elurikkust.</p>	vajab lisarahastust või planeerimist	RLO
<p>Ettepanek 29: Võtta kõnniteede hooldamise kohustus linnale ja muuta lume-, jää- ja tolmukoristus keskselt korraldatavaks. (toetus: 87%)</p> <p>Selgitus: Tänav on avalik linnaruum. Kui kõnniteed on ühtlaselt hooldatud, on inimesed varmamad jalgsi liikuma. Näiteks toimub selliselt Põlva linnas ja vallas, kus on 25 km kõnniteid. Linn peab olema tänavakoristusel sama kiire kui hoolikamad eramuomanikud.</p>	mitte arvestatud	<p>Linn ei saa lubada võtta kohustusi, mida hiljem ei suuda täita, kuid otsib tasakaalu (nt arutab kõnniteede ja jalgrattateede osas vastutuse võtmist) Linnal on plaanis käesoleval või järgmisel aastal teha lumekoristuse analüüs, mis käsitleb ka kõnniteede hooldust.</p>	vajab lisarahastust või planeerimist	LMO, RLO
<p>Ettepanek 30: Hooldada ja puhastada sõidu- ja kõnniteid aastaringelt sagedamini. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Et tänavad oleksid puhtamad, neil liikumine ohutum ja lihtsam, linnaruum tervislikum. Et õhk oleks tolmuvabam soojal ajal. Soojal ajal probleemiks tolm, külmal ajal lumi, jää. Tänavate puhastus kevadel loodab vihma peale, aga oleks vaja kuival kevadel tänavapuhastust tihendada. Paljud tänavapuhastusmasinad keerutavad mustust ja tolmu üles, vaja paremaid koristusmasinad. Seostub liikumispuuetega inimestele mugava ja ohutu linnaruumi loomisega. Terves linnas, põhilised liiklussõlmed, mis läbivad kesklinna; eriti Narva mnt ümbruses ja Hiie tänaval.</p>	arvestatud osaliselt	<p>Linn viib läbi uuringu, et kaardistada parimad praktikad ja leida sobivaimad võimalused jalg- ja jalgrattateede hoolduse parandamiseks nii suvisel kui talvisel tänavate hooldusperioodil; uuringus käsitletakse ka kevadist järelhooldust. Täpsed tegevused selguvad ja otsustatakse uuringu põhjal, mis eeldatavasti valmib 2023. aastal.</p>	vajab lisarahastust või planeerimist	LMO

<p>Ettepanek 32: Eelisarendada kesk- ja äärelinna vahele jalgratta- ja kõnniteede rajamist, ühendades jalgrattateed omavahel ühtseks võrgustikuks. (toetus: 97%)</p> <p>Selgitus: Et oleks katkematu ühendusega võrgustik. Siis saaks kasutada bussi ja auto asemel loodud teid, liikumine oleks jätkusuutlikum ja säästlikum. Kesk- ja äärelinna vahelised teed, näiteks Narva mnt, Tähe tänava Aardla-poolne ots, Aardla tänav jne.</p>	arvestatud	Linn rajab 2027. aastaks rattateede põhivõrgu esimese etapi kesklinna piirkonnas. Lisaks kaks liikuvuskeskust linna serva ja ühendab need kesklinna rattateede võrgustikuga. Tartu linna eelarvestrateegia näeb ette selleks ka vajaliku rahalised vahendid.	vajab lisarahastust või planeerimist	RLO
<p>Ettepanek 38: Luua liikuvuskeskusi (auto -> buss, auto -> linnaliikluse ratas, buss -> ratas jne) linna erinevatesse nurkadesse. Tegemist on eri transpordiliikide sõlmpunktiga, kus saab vahetada ühe liikumisviisi teise vastu. See tähendab, et samas kohas on rattaparkla, autoparkla (autoparkla), taksod, bussipeatus, tõukerattad, rattaringlus. (toetus: 91%)</p> <p>Selgitus: Tegemist on autojuhtide sõnul ühe parima lahendusega, et saada juhid autodest välja. See teeb liikumise efektiivseks, kiireks ja mugavaks. Autojuhtidele on tähtis mugavus ja kiirus. Kesklinn, Lõunakeskus, Nõlvaku, Raadi linnaosa, Rongijaam, Räni, Pauluse kiriku kant. Kõiksugu kohad, kus suur hulk inimesi liigub mingisse kindlasse kohta.</p>	selgitus	Liikuvuskeskused on kavandatud linna üldplaneeringuga ja liikuvuskeskustega on arvestatud ka eelarvestrateegias 2022-2025. Linn tellib parkimisuuringu, mis täpsustab liikuvuskeskuste olemust ja paiknemist, et pilootala välja valida.	vajab lisarahastust või planeerimist	RLO
<p>Ettepanek 10: Pikendada Sadamaraudteed kergliiklussillaga üle Emajõe (Ropka tänava pikendusena), ühendamaks jõe vasak- ja paremkalda rattateed. Ümbritseda Sadamaraudtee puhketaskutega. (toetus: 84,5%)</p>	selgitus	Ropka-Annelinna linnaosade ühenduse perspektiivne kergliiklussild on määratud Tartu linna kehtiva üldplaneeringuga. Silla ulatust täpsustatakse Ropka-Teguri arenguala planeeringuga. Silla väljaehitamise rahastamine käesolevasse eelarvestrateegiasse 2022-2025 ei mahu. Sildade rajamine on väga kulukas ja ühe suure objekti asemel saab linn rajada palju soodsamat ning suurema mõjuga taristut nii jalakäijate kui jalgratturite jaoks. Sadamaraudtee kergliikluskoridor kavandatakse lineaarpargina.	vajab lisarahastust või planeerimist	RLO

<p>Ettepanek 22: Luua kõigile turvalised kõnniteed tänavatel. (toetus: 100%)</p> <p>Selgitus: Seostub liikumispuuetega inimestele mugava ja ohutu linnaruumi loomisega.</p>	arvestatud osaliselt	Kõnniteede rajamine kohtades, kus nad praegu puuduvad, eeldab sageli kogu tänavaruumi rekonstrueerimist (sademevee lahendamist, teepindade langetamist jne). Seega võtab tänavatele kõigile turvaliste kõnniteede rajamine aega, sest nii põhjalikult suudab linn rekonstrueerida igal aastal u 2-5 tänavalõiku.	vajab lisarahastust või planeerimist	LMO
<p>Ettepanek 27: Lisada peegleid nähtavuse parandamiseks liikluses. (toetus: 91,1%)</p> <p>Selgitus: A.Haava-Näituse ristmik, Õnne tn, Raja tn otsa rattatunneli pime nurk</p>	selgitus	Linn analüüsib väljapakutud kohti (A.Haava-Näituse ristmik, Õnne tn, Raja tn otsa rattatunneli pime nurk) täiendavalt. Sobivatesse kohtadesse paigaldab linn liiklusesse peegleid jooksvalt.	vajab lisarahastust või planeerimist	LMO
<p>Ettepanek 31: Parandada augud kõnni- ja jalgrattateedel. (toetus: 93%)</p> <p>Selgitus: Kui kõnniteed on ühtlaselt hooldatud, on inimesed varmamad jalgsi liikuma.</p>	selgitus	Linn parandab augud kõnni- ja jalgrattateedel vastavalt selleks eelarves ülekategoriseeritud rahale. Alati võib informeerida probleemsetest kohtadest infotelefonil 1789.	vajab lisarahastust või planeerimist	RLO, LMO
<p>Ettepanek 35: Rajada avalikku ruumi katusega rattaparklaid. (toetus: 96%)</p> <p>Selgitus: Puuduvad kvaliteetsed jalgrattaparklad avalikus ruumis, mis kaitsevad jalgrattaid ilmastiku ja kurjategijate eest. Bussi- ja raudteejaamades, koolide juures, kesklinnas jm, kus pikemad peatumised.</p>	selgitus	Linn arvestab ettepanekuga ja tegutseme oma ressurside piires. Suurema kasutusega avalikesse kohtadesse on linn katusega rattaparklaid rajanud (näiteks bussijaama, rongijaama). Olemasolevate hoonete juurde rattaparklate rajamisel on linn lähtunud vajaduspõhisusest ja kasutajate soovidest. Praktika näitab, et piirkonniti on rattaparklate vajadused üsna erinevad. Kui linn on paigaldanud rattahoidjaid hoonete juurde ilma, et hoonet samaaegselt rekonstrueeritaks, siis valdavalt on ennekõike finantsilistel põhjustel rajatud ilma katusega rattaparkimise lahendusi. Kui linn teeb terviklikke rekonstrueerimisi, siis kasutatakse sõltuvalt arhitektuurset lahendusest erinevaid variante. Näiteks on katusega rattaparklaid nii Tamme gümnaasiumi, Annelinna gümnaasiumi, Variku kooli kui Raatuse kooli juures, kuid praegu rekonstrueeritava Karlova kooli hoone juurde tuleb muinsuskaitsealsetel põhjustel ilma varikatusega parkla.	vajab lisarahastust või planeerimist	LMO, RLO

<p>Ettepanek 37: Luua kaart, mis on üles pandud füüsilises ruumis ja on kättesaadav digitaalsete vahendite kaudu, näidates ajakohastatud teavet jalg- ja rattateede infrastruktuuri kohta, et inimesed saaksid planeerida oma teekondi. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Inimesed ei tea, kus on linnaliikurite infrastruktuur. Teadlikkus loob rohkem jalgrattureid ja teid. Inimesed tahavad sõita seal, kus nad teavad, mida oodata (tee kvaliteet, parkimine jne). Linnaruumis jalgratta jagamispunktides, jalgrattaparklates kesklinnas ning veebis, sh Google Mapsis.</p>	selgitus	Linnas on rattaringluse ja viidasüsteemi kaardid, mis moodustavad tervikliku lahenduse. Kaarte ja viitasid uuendatakse ja rajatakse täiendavalt ja süsteemselt juurde. Linn kaalub vastava rakenduse väljatöötamist, kus näidatakse ajakohastatud teavet jalg- ja rattateede infrastruktuuri kohta, kuid peab seda enne osakondade üleselt läbi arutama, et siis anda ettepanekule täpsem vastus. Kavandame jalgrattateede kaardi ja teiste säästvate liikumisviiside kohta valitud sihtgruppide kaupa info edastamist (näiteks alati uutele linna elanikele).	vajab lisarahastust või planeerimist	RLO
<p>Ettepanek 39: Luua erinevate linnaosade ühendamiseks bussiliinid, mis pole praegu ühendatud. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Ühistranspordi liiklus on ebaefektiivne. Raadi ja Tähtvere ühendamine, Postimaja ja Lõunakeskus. Maarjamõisa ühendused muude linnaosadega. Rongijaama ühendused. Lennujaama ühendus.</p>	selgitus	Tänased lahendused on teistsugused, kui eelnevalt olid, enne 2019. aastat. Varem olid ühendatud erinevad linnaosad, kuid seda väga hõreda ja kohati katkendliku graafikuga. Nüüd, tõsi küll ümberistumistega, saab sõita kõikide linnosade vahel. Loomulikult soovitakse sõita kõikjale otse ja ilma ümber istumata, kuid paraku sellist raha linnal pole, et see kinni maksta. Rongijaamaga on ühendus kaetud kolme erineva liiniga ja üks neist on ajastatud vastavalt rongide saabumistele ja väljumistele. Lennujaama ühendusest sel aastal linn loobus. Tulemas on liinivõrgu sidumine ümbritsevate aladega ja selle käigus analüüsitakse esiletoodud kohad uuesti läbi.	vajab lisarahastust või planeerimist	LMO

<p>Ettepanek 42: Eelisarendada senisest ulatuslikumat, mitmekesisemat ja süsteemsemat liikluse rahustamise võtete kasutamist. (toetus: 89%)</p> <p>Selgitus: Näiteks lisada juurde ülekäiguradasid, teha ülekäiguradade juures teed kitsamaks, rakendada erinevaid tänavadisaini lahendusi (haljastus, šikaanid jne), mis oleksid elurikkuse väärtuse kandjad, künnised asumisisestel suurematel teedel, panna püsivad kiiruskaamerad, mis trahvivad ka. Et autosõit oleks sujuvam ja ökonoomsem, turvalisem liikluskeskkond ja väiksem müra- ja õhusaaste. Aeglase liikluse puhul jõuab autojuht märgata ümbritsevat. Sobivad meetmed sõltuvalt piirkirusest. Kus: näiteks Tammelinnas Kesk-kaar, Soinaste, Aardla.</p>	<p>selgitus</p>	<p>Linn tellib uuringu, mis kaardistab ära erinevad liikluse rahustamise meetmed ja selle, kuhu ning millised neist meetmetest sobivad. Piirkiiruste uuringust tuleneb kontseptsioon, kus ja millised piirkiirused olema peaksid. Eesmärk on uuringute baasil konkreetsete tegevuste kavandamine ja elluviimine.</p> <p>Uute tänavate puhul näeme ette juba süsteemselt liikluse rahustamist.</p> <p>Kõigi uute tänavaprojektide ja tänavate rekonstrueerimise käigus võetakse eesmärgiks ka tänavahaljastuse lisamine, mis on samuti üks liikluse rahustamise viisidest. Olemasolevasse tänavaruumi saab haljastust mahutada sõidukitele ja parkimisele ette nähtud ruumi kriitilisel ülevaatamisel ning optimeerimisel; kasinam ja napim sõidukite ruum muudab kõik liiklejad teineteise suhtes tähelepanelikumaks.</p>	<p>vajab lisarahastust või planeerimist</p>	<p>RLO, LMO</p>
--	-----------------	---	---	-----------------

Kasutatud lühendid:

RLO – ruumiloome osakond

LMO – linnamajanduse osakond

AEO – arhitektuuri ja ehituse osakond

LVO – linnavarade osakond

ASO – avalike suhete osakond

HO – haridusosakond